

Asia: VN/25665/2024

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi Digi- ja väestötietovirastosta annetun lain 3 §:n ja hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain 5 ja 25 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Huomiot koskien kansalaisneuvontaa:

-

2. Huomiot koskien palveluväylän käyttövelvollisuuden poistamista:

-

3. Huomiot eräiden tukipalveluiden maksullisuutta koskevan sääntelyn muuttamisen suhteen:

Esityksen mukaan suomi.fi tunnistautumispalvelun käytöstä maksaisivat maksaisivat jatkossa sellaiset julkista hallintotehtävää hoitavat (ei viranomaiset), joiden rahoitus on järjestetty muulla tavoin, kuten esim. työttömyyskassat.

YTK Työttömyyskassa katsoo, että suomi.fi -tunnistautumispalvelun käytön tulee olla jatkossakin maksutonta julkista hallintotehtävää hoitavalle organisaatiolle.

Työttömyyskassat hoitavat julkista tehtävää ja niiden toimintaa säätelevät lait. Keskeisimmät työttömyyskassojen toimintaan vaikuttavat lait ovat työttömyyskassalaki ja työttömyysturvalaki. Työttömyyskassoja koskevat myös monet sellaiset lait, joilla säädellään viranomaisten toiminnasta. Tällaisia ovat muun muassa hallintolaki ja julkisuuslaki.

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa työttömyyskassoille lakia koskevat soveltamisohjeet. Työttömyysturvaa koskevat lakimuutokset myös pääasiassa valmistellaan sosiaali- ja terveysministeriössä tai työ- ja elinkeinoministeriössä.

Finanssivalvonta puolestaan valvoo kassojen toimintaa. Valvonta kattaa muun muassa työttömyysturvan toimeenpanon, kassan menettelytavat, taloudellisen aseman sekä johtamis-, valvonta- ja riskienhallintamenetelmät.

Valtio osallistuu ansiopäivärahojen rahoitukseen peruspäivärahan osuudella, kassojen rahoitusosuus on 5,5 % ja lopusta vastaa työllisyysrahasto.

Kassojen hallintokulut rahoitetaan pääosin jäsenmaksuilla. Tämän lisäksi hallintokulujen rahoitukseen osallistuvat Työllisyysrahasto ja valtio. Rahoitusosuudet määräytyvät työttömyyskassan jäsenmäärän, etuusmenojen ja palkansaajakassoilla päätösten lukumäärän mukaan.

Työttömyyskassojen jäsenet asioivat lähes 100 % sähköisesti ansiopäivärahaa hakiessaan. Lisäksi viestinnässä käytetään puhelimitse tapahtuvan asioinnin lisäksi laajasti sähköistä asiointia. Suurimpien työttömyyskassojen jäsenet kirjautuvat sähköiseen asiointiin 4-5 kertaa kuukaudessa.

Ansiopäivärahan saajia on kuukausittain yli 100.000 henkilöä. Sähköistä asiointia käytetään myös jäsenyyteen ja laskutukseen liittyvissä asioinnissa. Jäseniä työttömyyskassoissa on yhteensä lähes 2 miljoonaa. Kirjautumiskertoja on vuosittain miljoonia koko kassakentässä. Mikäli suomi.fi kirjautuminen tulisi työttömyyskassoille maksulliseksi, se olisi merkittävä lisä työttömyyskassojen hallintokuluihin. Esityksessä ei ollut tarkemmin määritelty veloituserustetta mutta kerättävän kokonaissumman perusteella on arvioitavissa, että perittävä summa tulee olemaan huomattava. Työttömyyskassan toimintaa säätelee vahvasti julkinen valta ja työttömyyskassan toiminta on rinnastettavissa viranomaistoimintaan, jolla perustella tunnistautumispalvelun tulee olla jatkossakin työttömyyskassoille maksutonta.

Virri Paula
YTK Työttömyyskassa